

նի Ստեփաննոս Վարդապետի կամ Սա-
յեաք Նովայի հետ:

Եզրակացնելով. Գ. Ասատուրը յայ-
տարաբուս է, որ «պրոֆ. Մելիֆսէք-
բեգի փորձերը նոր բան ասելու Ս. Նո-
վայի մահուան մասին շատ են անյա-
զող . . .» եւ որ իր ուժի մէջ է մնում

«ամէնքից ընդունած մշտաբարութիւնը»,
այսինքն որ 1795 թ. սեպտեմբեր ամսին
Սայեաք Նովան սպանել է Թիֆլիզում,
մեծ բերդի եկեղեցու բակում եւ քաղ-
ւել նոյն եկեղեցու հիւսիսային փոքր
դրան առաջ:

Ա. Խ.

ՀԱՅ ԿՐԹԱԿԱՆ ԵՐԿՈՒ ՀԻՄՆԱՐԿՆԵՐՈՒ 100-ԱՄԵԱԿԸ

Օգոստոս 16-ին Վենետիկի Միխ-
քարեանները եւ Մուրատ-Ռաֆայէլեանի
հախկին սաները տօնած են Մուրատ-
Ռաֆայէլեան վարժարանի հիմնարկու-
թեան հարիւրամեայ տարեդարձը:

Հագուագիւտ տօն մըն է այս որ չը
պիտի պարսիակէր միայն Ս. Ղազարի
կղզեակին մէջ: Այս դպրոցը մէկ դարի
ընթացքին ունեցած է խոշոր մշակու-
թային նշանակութիւն եւ անոր յորել-
եանը համագրային նշանակութիւն ու-
նի: Մուրատ-Ռաֆայէլեան վարժարանը
տւած է բազմաթիւ վաստակաւոր գոր-
ծիչներ հայ կրթութեան, մշակոյթին եւ
հանրային միւս ասպարէզներուն:

Անոր շուրջ բոլորւած են եղեր գի-
տութեան եւ ազգ. բանասիրութեան նը-
ւիրւած տիտաններ - Ալիշան, Հիւր-
միւզ, Տաշեան, Իննիսեան, Այվազեան
եւ այլ բազմաթիւ դէմքեր, որոնց շուր-
ջին եւ ազդեցութեան տակ դաստիարակ-
ւած են սերունդներ:

Հնդկահայ բարերարներու այս նը-
ւերները անգնահատելի բարիք եղած է
մանաւանդ արեւմտահայութեան:

Այս տարի տօնեցաւ նաեւ մէկ դա-
րի պատմութիւն ունեցող Թարիգի Ա-
րամեան դպրոցի յորելեանը:

Եթէ նկատի ունենամք հին Պարս-
կաստանի յետամնացութիւնը եւ բարո-
յական ու նիւթական այն ծանր պայ-
մանները, որոնց մէջ կայրէր պարսկա-
հայը, Արամեան դպրոցի 100 տարեան
կեանքը կը ներկայանայ մեզ որպէս հե-
րոսական լուռ ու յամառ պայքարի մի
չրջան, որի նշանակութիւնը խիստ մեծ
է:

Կովկասահայ եւ պարսկահայ ըն-
տիր, յառաջողէմ եւ ազատական մտա-
ւորական սերունդէն շատերը իրենց կո-
րովը, գիտութիւնը եւ ջանքերը դրած
են այդ դպրոցի յարատեւութեան եւ
մանաւանդ արդիացման վրա: Թարիգի
դպրոցը փրկարար դեր է կատարած ի-
րանահայութեան համար:

«Վէմ»-ի խմբագրութիւնը սրտագին
կողջունէ արեւելիքի եւ արեւմուտքի այս
երկու վեթերան մշակութային օջախնե-
րու 100-ամեայ յորելեանները:

Վ. Փ.

ՎԻՃԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԽՈՐՀՐԴԱՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

Խորհրդ. Հայաստանի մշակութային
նախարի վրա ուշագրաւ դէպքեր են
տեղի ունենում: Գարնան հետ միասին
սկսած շարժումը, որի նպատակն էր
«ստեղծագործական բուռն վիճարանու-
թիւններով» (դիսկուսիա) եւ «ինքնա-

իննդատութեան լայն ծաւալումով»
վերացնել գրականութեան եւ արեւստ-
ների մէջ նկատուող «փորձալիստական,
նատուրալիստական եւ այլ կարգի սը-
խալները», ամառը, ծանօթ իրադար-
ձութիւնների (Ա. Խանջեանի ինքնա-